

Проект підготовлен постійною комісією обласної ради з питань захисту прав і свобод людини, законності і правопорядку, антикорупційної та регуляторної політики, регламенту, депутатської діяльності та етики, комунікативної політики

Про затвердження Кодексу депутатської етики депутатів Миколаївської обласної ради восьмого скликання

Дев'ята сесія восьмого скликання

Відповідно до статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", Закону України "Про статус депутатів місцевих рад", Закону України "Про запобігання корупції", з метою зміцнення довіри громадян до місцевої влади, забезпечення ефективної депутатської діяльності та уніфікації вимог до депутатів Миколаївської обласної ради, враховуючи рекомендації постійної комісії обласної ради з питань захисту прав і свобод людини, законності і правопорядку, антикорупційної та регуляторної політики, регламенту, депутатської діяльності та етики, комунікативної політики, обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Кодекс депутатської етики депутатів Миколаївської обласної ради восьмого скликання, що додається.

2. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань захисту прав і свобод людини, законності і правопорядку, антикорупційної та регуляторної політики, регламенту, депутатської діяльності та етики, комунікативної політики.

Голова обласної ради

Ганна ЗАМАЗЄВА

Проект, підготовлений постійною комісією обласної ради з питань захисту прав і свобод людини, законності і правопорядку, антикорупційної та регуляторної політики, регламенту, депутатської діяльності та етики, комунікативної політики

КОДЕКС **депутатської етики депутатів Миколаївської обласної ради** **восьмого скликання**

1. Загальні положення

1.1. Кодекс етики (далі – Кодекс) встановлює набір етичних принципів, норм та правил поведінки для депутатів Миколаївської обласної ради (далі – суб'єкти етичної поведінки), яких вони повинні дотримуватись під час здійснення депутатських повноважень, депутатської діяльності, виконання службових повноважень та професійних обов'язків, покладених на них Конституцією України, законами України та волею виборців. У разі порушення суб'єктами етичної поведінки цього Кодексу, Головуючий на пленарному засіданні або постійна депутатська комісія ради, до предмету відання якої віднесено питання контролю за дотриманням норм етичної поведінки (далі — Комісія), можуть застосувати заходи впливу у порядку, визначеному цим Кодексом.

1.2. Кодекс ґрунтується на Конституції України, законах України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції», «Про доступ до публічної інформації» та інших нормативно-правових актах.

1.3. Метою прийняття Кодексу є впровадження етичних правил ділової поведінки для депутатів Миколаївського обласної ради, сприяння підвищенню рівня довіри громадян до місцевої влади, запобігання зловживанням повноваженнями при виконанні своїх обов'язків, підвищення персональної відповідальності за належне виконання обов'язків та дотримання законодавства про запобігання корупції суб'єктами етичної поведінки, забезпечення прозорості та гласності у роботі депутатів зазначеної місцевої ради.

1.4. Кодекс встановлює наступні етичні принципи для суб'єктів етичної поведінки:

- виконання зобов'язань перед виборцями територіальних громад та області;
- пріоритет прав та свобод людини, забезпечення рівних можливостей;
- патріотизм та національна гідність;
- доброчесність, прозорість та публічність;
- сумлінність, гуманізм і соціальна справедливість;
- чесність, професіоналізм та компетентність;
- об'єктивність, неупередженість та толерантність;
- підзвітність та відповідальність перед виборцями.

2. Основні терміни

2.1. **Етичні правила ділової поведінки депутата** – норми належної поведінки, які забезпечують сумлінне виконання обов'язків і дотримання встановлених обмежень у діяльності останніх на основі відповідності поведінки етичним нормам.

2.2. **Посадова особа місцевого самоврядування** – це особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження у здійсненні організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату коштом місцевого бюджету.

2.3. **Корупція** – використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 вказаного Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

2.4. **Конфлікт інтересів** – суперечності між особистими інтересами та службовими повноваженнями, наявність яких може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи не вчинення дій під час виконання наданих службових повноважень.

2.5. **Неправомірна вигода** – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

2.6. **Подарунок** – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

2.7. **Приватний інтерес** – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

2.8. **Депутат** – особа, обрана виборцями відповідного виборчого округу до органу місцевого самоврядування.

2.9. **Інформація** – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

3. Етичні правила поведінки

3.1. Загальна поведінка.

Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- неухильно дотримуватись Конституції України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», Регламенту Миколаївської обласної ради восьмого скликання та вимог цього Кодексу;

- у своїй діяльності керуватися загальнодержавними інтересами, інтересами територіальної громади, виборців, у своїй поведінці - загальноновизнаними принципами порядності, честі і гідності;

- проявляти високі моральні якості, здійснювати свою діяльність відповідно до загальнолюдських цінностей;

- своєю поведінкою подавати приклад доброчесності, неупередженості та справедливості;

- утримуватись від дій, заяв та вчинків, що здатні скомпрометувати депутатський корпус обласної ради, його самого та виборців, яких він представляє, не використовувати депутатський мандат в особистих інтересах чи в корисливих цілях;

- не використовувати у публічних виступах недостовірні або неперевірені відомості стосовно органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадян та їх об'єднань, підприємств, установ, організацій, їх керівників та інших посадових чи службових осіб, депутатських груп, фракцій, окремих депутатів місцевих рад;

- у разі доведення використання в публічних виступах неправдивих або неперевірених фактів, зобов'язаний публічно визнати некоректність своїх висловлювань та вибачитись;

- не приймати будь-яких гонорарів, подарунків, не отримувати винагород безпосередньо чи опосередковано за дії, пов'язані зі здійсненням депутатських повноважень;

- уникати дій спрямованих на спонування депутатів обласної ради, посадових осіб місцевого самоврядування, державних службовців до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності на користь своїх особистих інтересів або інтересів третіх осіб;

- в установленому законом порядку щороку декларувати свої доходи відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», а також дотримуватися інших вимог фінансового контролю, передбачених цим законом;

- використовувати бланк депутата обласної ради тільки для офіційних запитів та документів, необхідних для здійснення повноважень.

- не допускати дії, які можуть бути розцінені як підкуп громадян та маніпуляція громадською думкою;

- не розголошувати відомості, які стали відомі, завдяки здійсненню повноважень, якщо ці відомості складають державну, службову або комерційну таємницю, іншу інформацію з обмеженим доступом, установлену Законами України «Про інформацію», «Про державну таємницю», «Про захист персональних даних»;

- під час спілкування в соціальних мережах дотримуватись загальних правил етичної поведінки. Поширювати лише правдиву інформацію та перевірені дані, вживати дії що запобігають виникнення конфліктів, гострих суперечок з релігійних, національних, гендерних та інших питань;

- під час зустрічі з офіційними іноземними делегаціями та в період перебування в іноземних державах у складі офіційних делегацій суб'єкти етичної поведінки повинні діяти з усвідомленням того, що вони є представниками України та уникати дій, що можуть дискредитувати державу, негативно вплинути на імідж країни, українців на міжнародному рівні. Всі дії та виступи мають бути спрямовані на зміцнення позитивного іміджу України в очах представників іноземних держав та міжнародної спільноти в цілому, а у разі потреби – на захист незалежності, суверенітету і інтересів України та її громадян;

• зовнішній вигляд має відповідати меті, завданням, темі зустрічі чи події в яких приймає участь депутат обласної ради.

3.2. Правила поведінки депутатів під час пленарних засідань Миколаївської обласної ради, засідань постійних комісій та інших утворених нею органів.

Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- дотримуватись Регламенту Миколаївської обласної ради та інших локальних нормативних актів;

- постійно бути присутніми на засіданнях ради, при роботі в комісіях та на засіданнях інших органів, утворених при раді;

- приймати рішення і вчиняти дії неупереджено, виходячи з потреб територіальних громад;

- проявляти ввічливість, тактовність і повагу до головуючого, депутатів, посадових осіб місцевого самоврядування та інших осіб, присутніх на засіданнях;

- виступати лише з дозволу головуючого;

- дотримуватись часу, відведеного для виступу;

- з повагою ставитись до доповідачів;

- утримуватись від дій, наслідком яких може бути перешкоджання веденню засідань, пошкодження або знищення майна спільної власності територіальних громад області, або особистого майна присутніх на засіданні;

- вимкнути дзвінки мобільних телефонів під час проведення пленарних засідань ради;

- зареєструватися в електронній системі голосування на початку сесії, після перерви, та, у разі необхідності, під час роботи сесії;

- особисто голосувати на пленарних засіданнях ради, засіданнях постійних комісій голосування за іншого депутата обласної ради заборонено.

У разі порушення вимог, викладених у цій статті, головуєчий на пленарному засіданні Миколаївської обласної ради або головуєчий на засіданні постійної депутатської комісії має право:

- закликати депутатів до порядку;
- винести усне зауваження депутату;
- припинити виступ депутата;

- звернутися до Комісії зі скаргою про порушення норм цього Кодексу та проханням надати оцінку вчиненим діям, а також винести рішення про притягнення депутата (депутатів), що порушив (порушили) вимоги цього Кодексу, до відповідальності;

- оголосити перерву у засіданні до вирішення конфліктної ситуації.

3.3. Взаємовідносини між депутатами.

Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- будувати відносини на основі рівноправності;
- виявляти толерантність і повагу до депутатів інших фракцій та груп;
- здійснювати свою роботу, керуючись принципами вільного колективного обговорення, поваги до плюралізму поглядів і думок;
- уникати конфліктів, долати суперечності у позиціях шляхом дискусій та компромісів.

3.4. Взаємодія з посадовими особами виконавчого апарату обласної ради:

- депутати повинні бути коректними і ввічливими у спілкуванні з посадовими особами виконавчого апарату обласної ради, демонструвати їм свою повагу та вихованість.

3.5. Стосунки з органами, що представляють інші гілки влади.

Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- взаємодіяти з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування;
- сприяти встановленню професійних, конструктивних відносин з органами, що представляють інші гілки влади;
- бути коректними та ввічливими у спілкуванні з державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування;
- залучати до діяльності органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування виключно тільки для виконання повноважень.

3.6. Стосунки депутатів з їхніми політичними партіями.

Партійна приналежність не повинна переважати над інтересами територіальної громади.

Суб'єкти етичної поведінки повинні керуватися загальнодержавними інтересами та інтересами територіальної громади чи виборців свого виборчого округу, від яких їх обрано.

3.7. Взаємовідносини з виборцями і ЗМІ.

Суб'єкти етичної поведінки є відповідальними перед виборцями і їм підзвітними.

Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- нести відповідальність перед своїми виборцями за обіцянки, дані в період передвиборчої кампанії;

- будувати свою роботу з виборцями на повазі та уважному ставленні до особистості незалежно від віку, статі, соціального статусу, партійної приналежності тощо;

- з повагою ставитись до прав, обов'язків та законних інтересів виборців, їх об'єднань, не допускати проявів бюрократизму та байдужості;

- вивчати громадську думку та потреби територіальних громад, інформувати про них раду та її органи, брати безпосередню участь у їх вирішенні;

- регулярно проводити прийом виборців, розглядати та надавати відповідь на звернення у строки та в порядку визначеному законодавством;

- забезпечувати конфіденційність інформації, що стосується приватного життя, честі та гідності виборців, яка стала відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

- сприяти доступу до публічної інформації;

- звітувати перед виборцями на відкритих зустрічах не рідше ніж 1 раз на рік, постійно інформувати про свою роботу через засоби масової інформації;

- сприяти представникам ЗМІ у здійсненні їх професійних обов'язків;

- надавати повну та вичерпну інформацію ЗМІ з соціально важливих для територіальних громад області питань;

- ставитись до всіх представників ЗМІ неупереджено та з повагою;

- намагатися надавати відповідь на всі звернення ЗМІ, і обов'язково надавати таку відповідь на письмові запити ЗМІ;

- захищати інтереси ЗМІ, якщо стали свідком порушення їх законних прав.

3.8. Міжфракційні відносини.

Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- будувати міжфракційні відносини на основі рівноправності;

- виявляти толерантність і повагу до депутатів інших фракцій та груп;

- здійснювати свою роботу, керуючись принципами вільного колективного обговорення, поваги до плюралізму поглядів і думок;

- уникати конфліктів, долати суперечності у позиціях шляхом дискусій та компромісів.

3.9. Правила поведінки в мережі Інтернет.

Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- під час спілкування в Інтернеті дотримуватись загальних правил етичної поведінки;

- поширювати лише правдиву інформацію та перевірені дані;

- виявляти повагу до часу, можливостей, статусу людей, з якими відбувається спілкування в Інтернеті;

- вживати дії з унеможливлення конфліктів, намагатися уникати гострих суперечок;

- не допускати розголошення персональних даних інших осіб;

- дотримуватись конфіденційності та не розголошувати державну таємницю;

- дотримуватись нормативної лексики.

3.10. Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- неухильно дотримуватись Конституції України, законів України, Регламенту Миколаївської обласної ради та вимог цього Кодексу;

- з повагою ставитися до державних символів України, використовувати державну мову під час виконання своїх посадових обов'язків;

- керуватися інтересами територіальних громад області, сприяти їх розвитку та стабілізації;

- захищати права та інтереси виборців територіальних громад області, надавати їм необхідну підтримку і допомогу, сприяти благу громад;

- сумлінно виконувати свої обов'язки та об'єктивно і чесно звітувати про свою роботу перед виборцями територіальних громад області ;
- з повагою ставитись до членів територіальних громад області, а також один до одного незалежно від статі, віку, національності, політичних або релігійних уподобань;
- регулярно взаємодіяти із громадськими організаціями, органами самоорганізації населення, виборцями та представниками засобів масової інформації, зокрема, з метою їх залучення до спільного прийняття та реалізації рішень;
- постійно демонструвати високу культуру поведінки і спілкування, яка передбачає знання і дотримання норм етики поведінки, високі моральні якості, культуру спілкування;
- попереджувати нерівність, дискримінацію.

3.11. Суб'єкт етичної поведінки має право:

- на повагу особистої гідності, справедливе і шанобливе ставлення до себе з боку колег та громадян;
- на отримання матеріалів та інформації необхідних для виконання своїх посадових обов'язків від органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій тощо;
- вимагати проведення службового розслідування, з метою спростування безпідставних, на його думку, звинувачень або підозри;
- захищати свої законні права та інтереси в органах державної влади, органах місцевого самоврядування та в судовому порядку.

4. Запобігання проявам корупції

4.1. Забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості, з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі, використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах.

4.2. Суб'єкти етичної поведінки повинні:

- неухильно дотримуватись обмежень і заборон, передбачених антикорупційним законодавством України;
- використовувати службове посвідчення (голова, заступники голови), депутатський мандат виключно для виконання службових обов'язків;

- використовувати офіційні бланки тільки для офіційних запитів та документів, необхідних для здійснення повноважень;

- уникати дій спрямованих на спонукання своїх колег, посадових осіб місцевого самоврядування до прийняття рішень, вчинення дії або бездіяльності на користь своїх особистих інтересів або інтересів третіх осіб;

- демонструвати своєю поведінкою нетерпимість до будь-яких проявів корупції;

- особистою поведінкою подавати приклад доброчесності, неупередженості та справедливості;

- подавати та оприлюднювати декларацію у порядку, визначеному Законом України «Про запобігання корупції»;

- уникати можливості впливу особистих інтересів, інтересів зацікавлених осіб на виконання своїх обов'язків;

- утримуватись від дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

- запобігати виникненню конфліктів інтересів, а у разі виникнення таких, вживати заходи з їх урегулювання згідно законодавства. Рекомендується скористатись правом самостійного врегулювання конфлікту інтересів лише у випадках, коли суб'єкт впевнений, що обраний спосіб є достатнім і повністю гарантує його врегулювання;

- у разі якщо Голова, заступники голови, чи депутат має фінансову або особисту зацікавленість у питанні, яке обговорюється в раді, він повинен повідомити про це голову та утриматись від обговорення та голосування з цього питання;

- уникати дій, спрямованих на прийняття рішень за винагороду, оплату, чи в інший спосіб, що передбачає отримання певних переваг особисто, чи для близьких родичів, ділового партнера, іншої особи, від якої суб'єкт може отримати певні переваги;

- утримуватись від будь-яких подарунків, винагород безпосередньо чи опосередковано за дії, пов'язані зі здійсненням повноважень;

- відкидати пропозиції про незаконні послуги;

- у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, невідкладно вжити наступних заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з-поміж співробітників, колег;
- 4) письмово повідомити про пропозицію раду.

5. Порядок роботи Комісії щодо розгляду питань етичної поведінки

5.1. Органом у структурі Миколаївської обласної ради, що забезпечує дотримання суб'єктами етичної поведінки правил етики і, зокрема, вимог цього Кодексу, є постійна комісія з питань захисту прав і свобод людини, законності і правопорядку, антикорупційної та регуляторної політики, регламенту, депутатської діяльності та етики, комунікативної політики Миколаївської обласної ради (далі Комісія).

5.2. Особа, відносно якої надійшло звернення щодо порушення етичних стандартів, визначених цим Кодексом, має право надати Комісії аргументовані заперечення в усному чи письмовому вигляді. У випадку розгляду Комісією питання про порушення етичних норм та правил поведінки на підставі необґрунтованої скарги, яка ганьбить честь, гідність, ділову репутацію, суб'єкт етичної поведінки має право захищати свої права за допомогою всіх засобів, не заборонених законом.

5.3. Повноваження Комісії у сфері етичної поведінки:

- розгляд скарг та надання роз'яснень стосовно скоєння суб'єктами етичної поведінки порушень етичних норм та правил поведінки;
- контроль за дотриманням норм цього Кодексу суб'єктами етичної поведінки;
- звітування про дотримання суб'єктами етичної поведінки етичних стандартів перед виборцями територіальних громад області;

5.4. Порядок розгляду питань, пов'язаних з порушенням Кодексу, та відповідальність за порушення:

5.4.1. Розгляд питань, пов'язаних з порушенням Кодексу суб'єктами етичної поведінки, здійснюється на підставі звернення голови, депутата (депутатів), депутатської фракції, депутатської групи, постійних комісій ради, органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій, громадян та з власної ініціативи Комісії.

5.4.2. Комісія розглядає питання тільки за письмовим зверненням (поданням) суб'єкта, визначеного у п. 5.4.1. Звернення подаються до загального відділу (канцелярії) Миколаївської обласної ради на ім'я голови Комісії. Інформація про дату, час, місце та питання порядку денного засідання Комісії оприлюднюються на сайті обласної ради.

5.4.3. Впродовж 5 робочих днів після отримання заяви Комісія має сповістити у письмовій формі заявнику про прийняття звернення до розгляду, а також письмово сповістити зацікавлених осіб про наявність звернення та обрати зручну процедуру для його вирішення.

5.4.4. Термін розгляду Комісією звернення не повинен перевищувати 30 календарних днів з моменту сповіщення всіх зацікавлених осіб. Члени Комісії мають сприяти швидкому та повному розгляду питань.

5.4.5. У разі наявності об'єктивних обставин, що унеможливають розгляд звернення у термін, визначений у п. 5.4.4., Комісія може подовжити термін розгляду звернення на необхідний строк, про що письмово сповіщаються всі зацікавлені особи із зазначенням обґрунтованої причини подовження строків (відсутність чи хвороба порушника, подовження терміну для збору інформації тощо).

5.4.6. Перевірка скарги передбачає:

- отримання письмових та усних пояснень, документів на паперових та електронних носіях, відео та аудіо записи пленарних засідань тощо, що відносяться до питання, яке розглядається;

- виявлення ознак порушення правил етичної поведінки (норм Кодексу етики депутатів Миколаївської області);

- здійснення інших дій, що забезпечують об'єктивну перевірку, в межах повноважень Комісії.

5.5. Посадові особи виконавчого апарату зобов'язані:

- створювати особам, які здійснюють перевірку, умови, що забезпечують ефективно проведення перевірки, надавати членам Комісії всю необхідну інформацію і документацію (на паперових та електронних носіях), крім випадків передбачених законодавством, а також давати на їх запит роз'яснення і пояснення в усній чи письмовій формі;

- не допускати дій, спрямованих на обмеження кола питань, що підлягають з'ясуванню при проведенні перевірки.

5.6. За результатами розгляду питань Комісія готує висновок, який повинен містити місце і час розгляду питання, фактичне та аргументоване підтвердження або спростування достовірності даних, вказаних у письмовій заяві про факти порушення етичних норм і правил поведінки, оцінку можливих наслідків. Висновок має визначати заходи і пропозиції, які необхідно здійснити для усунення недоліків, виявлених Комісією та рекомендації щодо здійснення інших організаційних заходів.

6. Відповідальність за порушення Кодексу етики для депутатів обласної ради

6.1. За результатами розгляду звернення, у випадку виявлення порушення цього Кодексу, Комісія має право застосувати до суб'єкта етичної поведінки один або одночасно кілька заходів впливу, а саме:

- попередження із занесенням до протоколу засідання;
- публічне попередження з оголошенням на пленарному засіданні сесії обласної ради;
- рекомендація вжити належних заходів, з метою попередження подальших випадків порушень норм і правил етичної поведінки;
- інформування про недостойну поведінку суб'єкта етичної поведінки та про заходи впливу, яких вжито до нього шляхом розміщення повідомлень у ЗМІ та на офіційному сайті Миколаївської обласної ради;
- внесення на розгляд Миколаївського обласної ради пропозицій щодо застосування до депутата, що порушив норми депутатської етики, санкцій у вигляді позбавлення права виступу на одному пленарному засіданні.

6.2. У разі незгоди з рішенням Комісії, зацікавлена особа має право подати апеляцію впродовж 30 днів з моменту ознайомлення з рішенням Комісії щодо даного питання. Розгляд апеляційної скарги здійснюється на черговій сесії Миколаївського обласної ради.

6.3. Висновок етичної комісії оприлюднюється протягом 5 робочих днів з дня його прийняття на сайті Миколаївської обласної ради.

6.4. У разі порушень вимог цього Кодексу за рішенням ради депутата обласної ради може бути позбавлено права слова, виступу на одному засіданнях ради, засіданнях постійної комісії.

6.5. У разі пропуску депутатом обласної ради протягом року більше половини пленарних засідань, засідань постійних комісій без поважних причин, відповідне питання виноситься на розгляд постійної комісії обласної ради з питань захисту прав і свобод людини, законності і правопорядку, антикорупційної та регуляторної політики, регламенту, депутатської діяльності та етики, комунікативної політики.

6.6. У разі виявлення порушення депутатом обласної ради вимог Закону України «Про запобігання корупції» стосовно етичної поведінки та отримання відповідного припису Національного агентства з питань запобігання корупції щодо усунення порушень законодавства, проведення службового розслідування, притягнення винної особи до встановленої законом відповідальності, таке питання розглядає постійна комісія та надає голові обласної ради рекомендації для можливості належного реагування у визначені чинним законодавством терміни.

6.7. У разі якщо за результатами розгляду питань щодо порушення Кодексу в діяннях депутата обласної ради виявлено ознаки кримінального або адміністративного правопорушення, постійна комісія повідомляє про це правоохоронні органи.

6.8. Процедура відкликання мандата депутата у порядку, встановленому чинним законодавством України може мати місце у разі систематичного порушення депутатом своїх обов'язків, норм цього Кодексу втрати довіри виборців, засудженні депутата за злочин, скоєння вчинків, несумісних із честю бути представником органу місцевого самоврядування.

Пам'ятка 1. Культура поведінки й спілкування депутатів Миколаївської обласної ради:

У своїй роботі депутат повинен постійно демонструвати високу культуру поведінки та спілкування, яка передбачає знання і дотримання норм етики поведінки, високі моральні якості, культуру спілкування.

Етичні норми поведінки, яких потрібно дотримуватися в роботі:

- завжди пам'ятати про спільні інтереси обласної ради, територіальних громад області в цілому та окремих її територіальних громад, виборців, зберігати цілісність ради;
- захищати права та інтереси ради, територіальних громад, виборців, надавати необхідну підтримку і допомогу, сприяти їх розвитку та стабілізації;
- зберігати професійні межі при виявленні почуттів та емоцій, виявляти емпатію при розв'язанні проблем людини;
- сприяти благу Миколаївської області;
- попереджувати нерівність, дискримінацію;
- ставити службовий обов'язок понад усе, бути відданим своїй посаді;
- прагнути до самовдосконалення;
- бути спрямованим на дії відповідно до вимог чинного законодавства;
- працювати з опорою на позитивне в раді та людині;
- постійно прагнути до поліпшення життя людей області.

Потрібно бути доброзичливим, уважним у роботі, вміти вислуховувати,

здійснювати вплив на раду в цілому та на окремих її членів; не вводити в оману, бути чесним; спонукати раду до самовизначення, активізувати й стимулювати її потенціал; бути зразком етичної поведінки; зберігати і захищати гідність, честь і права своїх колег; дотримуватись ідей рівності у роботі й захищати рівноправність; виконувати свої обов'язки як найкраще.

Постійно спонукати раду до самостійного або спільного прийняття рішень; виявляти довіру до людей, але враховувати всі позиції, погляди, думки; інформувати раду про мету, зміст, методи, засоби, результати своїх дій, здійснювати їх за згодою чи погодженням ради; враховувати розподіл влади, гендерні, вікові, індивідуальні особливості депутатів; будувати стосунки з радою на основі співпраці, діалогу, на рівних; вміти зацікавлювати перспективами, переконувати; нагадувати раді та громаді про її можливості, потенціал, а не про її недоліки; схвалювати й попереджати, застосовувати якомога менше осуду і критики, переконувати, а не забороняти.

У своїй роботі при виконанні повноважень і реалізації прав депутат повинен постійно демонструвати такі моральні якості: дотримання вимог законів, чесність, послідовність, принциповість, гнучкість у стосунках; неупередженість, повага до всіх, ввічливість; тактовність, делікатність, витриманість, рішучість, цілеспрямованість, наполегливість; зацікавленість, відкритість, емоційність при дотриманні професійних меж; емпатія, доброзичливість, терпимість, чуйність, толерантність; стабільність, розсудливість; справедливість, відповідальність; гуманістична спрямованість, турботливість, щирість.

Реалізація прав і виконання обов'язків виборних осіб повинно здійснюватися через демократичне спілкування, для якого характерними є діалог, спілкування на інтересах, а не на позиціях, активне слухання, емпатія, орієнтація на людину і проблему, оптимальне використання дистанції, вміння попереджувати та долати комунікативні бар'єри, використовувати різні способи впливу на співрозмовника. У спілкуванні використовуватися повинна лише нормативна лексика, звернення на «Ви» до всіх учасників спілкування, мова та імідж не повинні провокувати конфліктів, дорікань, образ.

Пам'ятка 2. Правила публічного виступу

- зміст виступу складається з вступу, основної частини, висновків і пропозицій;
- виступ повинен містити аргументи, докази, приклади;
- бажано мати конспект виступу, в якому визначити його тему, мету і необхідне обладнання для використання під час виступу;
- для підтримання уваги слухачів виступ може містити звернення до аудиторії, питання, приклади;

- заключна частина публічного виступу передбачає підведення підсумків і напрацювання пропозицій;
  - потрібно враховувати рівень розуміння проблеми аудиторією. Не слід торкатися тем, які виходять за рамки розуміння аудиторії та компетенції доповідача;
  - бажано враховувати рівень підготовки слухачів, використовувати зрозумілу їм мову чи пояснення термінів;
  - слід ретельно підходити до формулювання відповідей на поставлені запитання та уникати спілкування з одним запитувачем на користь всієї аудиторії;
  - необхідно уникати роздратування, ворожості або сарказму;
  - якщо мова переривається оплесками, необхідно дочекатися їх закінчення і тільки потім продовжувати, щоб початок вашої наступної фрази був усіма почутий;
  - можна виділяти голосом ключові моменти публічного виступу, цитати, твердження, питання, свої почуття.
-